

Шеста национална конференция по застрахователни и осигурителни проблеми - Свищов '2007

НЕРЕШЕНИТЕ НАВРЕМЕ ВЪПРОСИ СЕ ИЗОСТРЯТ, СА ОСНОВНИТЕ ИЗВОДИ ОТ ДИСКУСИИТЕ

(Продължение от бр. 9)

На 3 и 4 май 2007 г. в СА „Д. А. Ценов“ - Свищов, се състоя традиционната (шеста по ред) Национална конференция по актуални проблеми на застраховането и осигуряването. Форумът бе организиран от фондация „Проф. д-р В. Гаврийски“ със съдействието на КФН, АБЗ, НББАЗ, СА „Д.А.Ценов“, ВУЗФ, АЗББ, Съюз на застрахователните агенти, БАДДПО, АЛДДЗО и В. „Застраховател прес“.

По време на двудневния форум бяха обсъдени, понякога доста разпалено, най-наболелите проблеми в застраховането и осигуряването, включително и в здравното осигуряване.

В предния брой поместихме най-общ репортаж за събитието, а сега предлагаме по-пълна стенограма от дискусиите, съпътстващи повечето от представените доклади. Доц. д-р **Йото Йотов** от катедра „Застраховане и социално дело“ при СА „Д. А. Ценов“ засегна въпроса за чистотата на езика и точността на понятието. Той се спря на няколко основни понятия и тяхната понякога разнolikа трактовка в застрахователната практика. Неговото изказване провокира неколцина от присъстващите да

вземат отношение по този наистина наболял въпрос, а доц. д-р **Георги Николов**, ректор на ВУЗФ, предложи да се пристъпи към изработването на специализиран речник, за да се избегне терминологичният безпорядък в осигурителния и застрахователния бизнес, което бе подкрепено от всички присъстващи. Г-н Николов, като бивш парламентарист, припомни, че в повечето случаи много от законите се приемат от неподготвени хора, които правят импровизации в пленарната зала; това се отразява негативно върху нормотворчеството. Той призова и Комисията за финансов надзор, и медиите, и специалистите да проявят повече нетърпимост към тази практика и подчерта, че основните термини трябва да бъдат дадени от специалистите. Разминаването в понятията и възможността да се тълкуват по един или друг начин може да отвори вратичка за умшлени злоупотреби.

Мнения по тази тема изказа доц. д-р **Радослав Габровски** (той говори за новоналоженото понятие мегариск, което се употребява за събития, възлизащи на над 60-65 млрд. долара); **Любомир Найденов** (последният сподели, че за деветте години работа в надзора нередко той и колегите му са били затруднявани от погрешни понятия, преводи и тълкува-

ния); д-р **Васил Владимиров** (също бивш служител на Комисията за финансов надзор, който изказа мнението, че и в областта на осигуряването има нужда от прецизиране на терминологията, особено при транспонирането на различни европейски директиви; понятие като *пензионно обезщетение* според него не предава точно същността на дейността); **Лука Доков** (според него без изработването на терминологичен речник няма да може да се напредва и че това трябва да стане с разпореждане на надзора относно понятията, тъй като при сключване на международни договори задължително се уточнява: „целта на този договор е...“ и следва определеното понятие); **Юрий**

Тодоров - председател на Асоциацията за застрахователна сигурност (той постави въпроса за прериск оценката). Всички изразиха становището, че езикът и на застраховането, и на осигуряването трябва да бъде чист, в противен случай това може да доведе до неблагоприятни последици при оспорване на полица или друг документ.

Доц. д-р **Янаки Андреев** обърна внимание на факта, че на английски език всичко е пределно ясно; проблемите възникват, когато започне да се превежда на български, затова е неизбежно навлизането на чуждици.

Всъщност и думата „риск“, най-често употребяваното в езика на застраховането понятие, е чуждица, но толкова отдавна битува в българското езиково съзнание, че вече не се възприема като такава. Като журналист и филолог ще си позволя да отбележа, че в комисията, която евентуално ще започне работа върху терминологичния речник по застраховане и осигуряване, непременно трябва да участват специалисти от Института за български език към БАН. Особено по отношение на термините с български произход, които трябва да бъдат осмислени семантично от

специалисти. Понеже стана въпрос за понятието „щетимост“ (което доц. Йотов употребява в другата му често срещана форма - „ощетимост“), ще припомним, че основен критерий при уточняването може да бъде формата и словообразуването на дадено понятие. Простата логика подсказва, че „щети-мост“ е производно от „щета“, а не от „ощетявам“ (от глагола „ощетявам“ би могло да възникне евентуално понятието „ощетяемост“, което обаче не се употребява).

Следващият докладчик бе **Атанас Табов** - председател на УС на НББАЗ, който говори за обхвата на застраховката „Гражданска отговорност“ и новите моменти от дейността на Националното бюро „Зелена карта“ след подписването на Многостранното гаранционно споразумение (НББАЗ изпълнява вече и

ролята на *Компенсационен орган* съгласно изискванията на Четвъртата автомобилна директива на ЕС; *най-общо казано, когато представителят за уреждане на щети на застраховател, издал полицата „Гражданска отговорност“, не плати в рамките на три месеца от настъпването на застрахователно събитие с участието на български водач, вредите, причинени от българско МПС на трети лица в държавите от Европейската икономическа общност, тогава те се поемат от Компенсационния орган, т. е. от НББАЗ; второто задължение на Националното бюро като Компенсационен орган е да плати обезщетение, когато застрахователят, издал полицата, не е назначил свой представител за уреждане на щети в съответната държава от ЕИО).*

Г-н Табов информира, че по данни от чужбина най-малко 50 000 български автомобили със стари регистрационни номера циркулират по европейските пътища, като не е ясно колко от тях са и без застраховки. НББАЗ носи тяхната отговорност при ПТП в рамките на 5 години. Г-н Табов обяви, че обхватът на „Гражданска отговорност“ у нас е около 91,2%, а регистрираните автомобили са близо 2,3 млн. Той припомни, че ако обхватът падне под 90 на

сто (каквото е минималното изискване от страна на ЕС), възниква опасността от НББАЗ да бъдат поискани още гаранции за достатъчен финансов капацитет. *(Информация по тази тема и последвалата дискусия поместихме в предния брой.)*

Гаранция за високия обхват на застраховката е пълноценното функциониране на Информационния център (ИЦ) към Гаранционния фонд (ГФ), обменящ данни между застрахователите, ГФ и МВР. ИЦ трябва във всеки момент да съдържа данни за регистрираните МПС,

застрахователните договори, застрахователите на издадените полици със съответната валидност, представителите за уреждане на щети, посочени от застрахователните компании, продаващи застраховката „Гражданска отговорност“, както и номинираните от НББАЗ кореспонденти за ликвидация на щети за територията на нашата страна и за третите държави. В тази връзка НББАЗ и ГФ са

подписали договор между компенсационните органи и гаранционните фондове на държавите от ЕИО за задълженията на тези институции в изпълнение на Четвъртата автомобилна директива.

Г-н Табов подчерта важната роля на надзорния орган върху дейността на застрахователните компании, продаващи застраховката, и на МВР като основен орган, чиято грижа е у нас и по пътищата на Европа да не се движат МПС без застраховка. За пореден път бе съобщено, че броят на застрахованите спрямо броя на регистрираните МПС не трябва да пада под 90 на сто. Трябва да е ясно, че единственият източник на средства за ГФ и за осигуряването на неговия финансов капацитет са застрахователните компании. Държавата не участва като гарант за щетите, които биха причинили наши МПС, пътуващи на територията на ЕС без застраховка „Гражданска отговорност“. Има вероятност актуализирана официална информация да се изисква от нашите партньори на три или шест месеца и ако процентът падне под 90, тогава би могло да се наложи мониторинг върху НББАЗ от страна на Съвета на

Бюрата и да му се поискат допълнителни финансови гаранции (както и от ГФ), за да може да покрива нарасналата обхват от незастраховани автомобили.

Във всички случаи обаче се забелязват грешки при постъпващата информация, което предизвиква съмнения в коректността на актуализираната справка, каза г-н Табов.

Теменуга Ненова, член на УС на ГФ, напомни, че съществува точно разписана процедура какво следва да стане, когато застраховката на един автомобил е изтекла. Тази информация трябва да се засече с информацията, която идва от МВР. Никога няма да има чистота на данните и коректна база данни в ИЦ, докато застраховката „Гражданска отговорност“ се продава под път и над път от неквалифицирани хора на бланки, които са под строга отчетност само на думи, а се раздават на килограм и се отчитат незнайно къде и кога, каза г-жа Ненова. По тази причина една уважавана застрахователна компания щеше да загуби лиценза си, припомни тя.

Трябва да се упражни строг контрол върху софтуера, с който работят компаниите, и

върху стриктното спазване на подписваческата им дейност. Честа практика е новокупени автомобили да получат застраховка по номера на шасито. След получаването на държавния номер, ако собственикът не отиде при застрахователя, за да бъдат променени данните, полицата с номера на шасито ще влезе в ИЦ. Така че автомобилът ще се води като незастрахован (по регистрационен номер). Това се случва обичайно с лизинговите автомобили, които не се регистрират по лизингодатели, а по лизингополучатели. Същото става и с продаваните от дилъри автомобили, като в много случаи се отнася и до вносните втора употреба.

Проблемът с други с думи е в начина, по който се продава застраховката, в контрола, който се упражнява (или не), в коректното подаване на данни от страна на застрахователите, в своевременното прекратяване на полиците при неплащане на поредни дължими вноски при разсрочено плащане, обобщил г-жа Ненова.

(Следва)
СЛАВИМИР ГЕНЧЕВ,
Снимки ГЕОРГИ ДЕРМЕНДЖИЕВ

